

AVVIKELSE OCH OMSTÖRTNING

Vi har betraktat den antitraditionella aktionen, varigenom den moderna världen på sätt och vis "fabricerats", såsom i sin helhet utgörande ett verk av avvikelse i förhållande till det normala tillståndet, vilket är det som råder i alla traditionella civilisationer, vilka särskilda former de än uppvisar i övrigt. Detta är lätt att förstå och tarvar inga mer omfattande kommentarer. Å andra sidan bör en åtskillnad göras mellan avvikelse och omstörtning. Man skulle kunna säga att avvikelsen företer ett obegränsat antal stadier, så att den kan verka steg för steg och liksom omärkligt. Vi har ett exempel på detta i hur den moderna mentaliteten gradvis övergått från "humanism" och rationalism till mekanism, sedan till materialism, och även i den process, varigenom den profana vetenskapen utarbetat varandra avlösande teorier av en alltmer uteslutande kvantitativ beskaffenhet. Detta möjliggör att säga att hela denna vilseledning alltsedan första början ständigt strävat att steg för steg upprätta "kvantitetens herravälde". Men när vilseledningen når sin yttersta gräns, slutar den i en verklig "omkastning", det vill säga i ett tillstånd som är diametralt motsatt den normala ordningen, och det är då man egentligen kan tala om "subversion" ("omstörtning") i detta ords etymologiska betydelse. Väl till förståendes skall denna "omstörtning" ingalunda sammanblandas med den "återvändo" vi talat om i samband med cykelns sista ögonblick. Denna "återvändo" är rent av "omstörtningens" exakta motsats, ty eftersom den kommer precis efter "omstörtningen" och just i den stund, när denna synes fullbordad, är den i verkligheten ett "tillrättaställande", som återupprättar den normala ordningen och återställer "urtillståndet", vilket utgör dess fullkomning inom det mänskliga området.

Man skulle kunna säga att omstörtningen, så fattad, i det hela taget endast är vilseledningens sista stadium och själva resultat eller också, vilket kommer på ett ut, att hela vilseledningen till slut icke syftar till annat än att förbereda omstörtningen, och detta är verkligen sant. Även om man i sakernas nuvarande tillstånd ännu inte kan säga att omstörtningen är fullbordad, har man redan väl synliga tecken i allt som företer karaktären av "efterapning" eller "parodi", vilket vi flera gånger anspelat på och vilket vi skall återkomma till i det följande och då mer utförligt. För stunden skall vi inskränka oss till anmärkningen att denna karaktär i sig utgör ett mycket betydelsefullt igenkänningstecken ifråga om det verkliga ursprunget till det som påverkats därav och följaktligen till den moderna vilseledningen själv, vars verkligt "sataniska" natur den klart uppvisar. Ordet "satanisk" kan nämligen brukas om allt det som är ordningens förnekelse och omkastning, och utan minsta tvivel är det verkningarna av detta vi kan konstatera omkring oss. Är den moderna världen själv i det hela taget något annat än den rena förnekelsen av all traditionell sanning? Men samtidigt är denna förnekelsens ande också nästan med nödvändighet lögnens ande. Den antar alla förklädnader och ofta de mest oväntade för att icke igenkännas för vad den är, för att utge sig för raka motsatsen, och det är just i detta som efterapningen framträder. Det är här man har anledning minnas att det heter att "Satan apar efter Gud" och även att han "förvandlar sig till en ljusets ängel". Egentligen vill detta med andra ord säga att han gör efter på sitt eget sätt och därvid ändrar och förfalskar, så att det alltid tjänar hans syften, detta också i det han vill bekämpa. Således förfar han så att oordningen antar skenet av en falsk ordning, han döljer förnekandet av alla principer under bejakandet av falska principer och så vidare. Naturligtvis kan allt detta i verkligheten aldrig vara annat än sken och rent av karikatyr, men tillräckligt skickligt presenterat för att det ofantliga flertalet människor skall låta lura sig därav. Och varför skall man förvåna sig över det, när man ser hur många bedrägerier, också grova sådana, som lätteligen lyckas göra intryck på massan, och tvärtom hur svårt det sedan visar sig vara att taga den ur villfarelsen? "*Vulgus vult decipi*" (1), sade redan de gamle i den "klassiska" epoken, och det är nog alltid väl

funnet, även om det aldrig som i våra dagar funnits så många människor hågade att tillägga: ”*ergo decipiatur*” (2)!

Men säger man ”efterapning”, säger man också ”parodi”, ty de båda är nästan synonyma. I alla dylika ting finns undantagslöst ett groteskt inslag, som kan vara mer eller mindre framträdande men som i alla fall inte borde undgå aldrig så litet skarpsynta iakttagare, om de ”suggestioner” de omedvetet mottagit icke hade i detta avseende avskaffat deras naturliga skarpsynthet. Det är på denna sida, som lögnen måste röja sig, hur skicklig den än är. Och naturligtvis är detta också ett ”ursprungsmärke”, som är oskiljaktigt från efterapningen själv och som normalt bör låta denna igenkännas såsom sådan. Om man här ville anföra några exempel hämtade bland de olika yttringarna av den moderna andan, råkade man säkert bara i förlägenhet att välja, alltifrån de ”medborgerliga” och ”konfessionslösa” pseudoriter, som de senaste åren nått en sådan utbredning överallt och som är ämnade att ge ”massan” en rent mänsklig ersättning för de verkliga religiösa riterna, och ända till den så kallade ”naturismen” med sina dåraktigheter, vilken namnet till trots icke är mindre konstlad, för att icke säga naturfientlig, än de onödiga försvåranden av tillvaron, mot vilka den föreger sig reagera med en löjlig komedi, vars verkliga syfte för övrigt är att inbilla människor att ”naturtillstånd” är detsamma som djuriskhet. Och inte ens människans enkla vila lämnas i fred för hotet att berövas sin naturlighet genom den självomönsade men med den demokratiska ”jämlighetssträvan” nära överensstämmande tanken om ”organiserad fritid” (3)! Med avsikt nämner vi här endast allmänt kända fakta, vilka ogensägligen tillhör det man kan kalla det ”offentliga området” och vilka alltså envar utan svårighet kan konstatera. Är det inte otroligt att de som ser, om inte det farliga, utan blott det löjligen i allt detta, är så få att de utgör verkliga undantag? ”Pseudoreligion” borde man kalla detta, ”pseudonatur”, ”pseudovila” och så vidare. Om man alltid ville tala strängt enligt sanningen, borde man ständigt sätta ordet ”pseudo” framför beteckningarna på alla den moderna världens särskilda alster – den profana vetenskapen inräknad, som själv bara är en ”pseudovetenskap” eller ett sken av kunskap – för att ange vad allt detta i verkligheten är: förfalskningar och intet annat, och förfalskningar vilkas syfte är blott alltför uppenbart för dem som fortfarande kan reflektera.

Med detta sagt låt oss nu återgå till betraktelser av allmänna art. Vad är det som gör denna efterapning möjlig och rent av desto möjligare och desto mer fulländad i sitt slag, om man så får uttrycka sig i ett dylikt fall, ju mer man framskrider i cykelns nedåtgående rörelse? Såsom vi förklarar, ligger den djupare orsaken i det omvända analoga samband som finns mellan den högsta och den lägsta punkten. Det är detta, som i synnerhet gör det möjligt att genomföra, i en omfattning som ökar allt eftersom man närmar sig den rena kvantitetens område, dessa slag av efterbildningar av den principiella enheten som kommer till synes i den ”enhetlighet” och den ”enkelhet” som den moderna andan eftersträvar och som är liksom det mest fulländade uttrycket för dess ansträngning att inskränka allting till det kvantitativa synsättet. Det är kanske detta som bäst visar att vilseledningen blott har att utbreda sig och fortsätta intill änden för att slutligen leda till omstörtningen i egentlig mening. Ty när det lägsta som finns (emedan det här handlar om det som är lägre även än varje möjlig tillvaro) sålunda försöker imitera och efterbilda de högre och transcendentala principerna, finns det verkligen anledning att tala om just omstörtning. Det är dock lämpligt påminna om att genom tingens själva natur strävan mot den rena kvantiteten aldrig kan komma att göra sin fulla verkan. För att omstörtningen verkligen skall kunna fullbordas måste alltså något annat ingripa, och vi kunde om detta upprepa, blott ur en litet annan synvinkel, det vi tidigare sade om upplösningen. I båda fallen är det för övrigt uppenbart att det också handlar om det som avser den cykliska manifestationens slutskede, och det är just därför, som det sista ögonblickets ”tillrättaställande” närmast bestämt bör framstå såsom en omkastning av allting i jämförelse med det tillstånd av omstörtning de befann sig i omedelbart före själva detta ögonblick.

Med hänsyn till den senaste anmärkningen kunde man säga även detta: Den första av de två faser, vi urskilt i den antitraditionella aktionen, utgör helt enkelt ett vilseledningsverk, vars egentliga resultat är den mest fullkomliga och grövsta materialism. Vad den andra fasen beträffar, torde den mer speciellt kunna karakteriseras såsom ett omstörtningensverk (ty det är däråt det mer direkt strävar) och bör utmynna i upprättandet av det som vi redan kallat en "bakvänd andlighet", såsom ännu klarare skall visas i det följande. De lägre subtila krafterna, vilka åkallas i denna andra fas, kan i sanning kallas "omstörtande" från alla synpunkter, och ovan kunde vi använda ordet "omstörtning" också om "bakvänt" bruk av det som återstår av gamla traditioner, vilka "anden" flytt. För resten är det nog alltid liknande fall det handlar om i allt detta, ty fördärvade spår faller i dylika förhållanden nödvändigtvis ner i det subtila områdets lägre regioner. Rörande omstörtningensverket skall vi ge ett annat, särskilt tydligt exempel, nämligen den avsiktliga omkastningen av traditionella symbolers rättmätiga och normala innebörd. Det blir samtidigt också ett tillfälle för oss att mer fullständigt förklara oss i frågan om den dubbla innebörd symbolerna allmänt sett äger i sig själva. Vi har i föreliggande redogörelse så ofta haft anledning att framhålla detta att ytterligare några förtydliganden därom ej torde falla utanför ämnet.

Noter

- (1) *Vulgus vult decipi*: Hopen vill bedragas. (Översättarens not.)
- (2) *Ergo decipiatur*: Må den alltså bedragas. (Översättarens not.)
- (3) Det finns anledning tillägga att denna "organiserade fritid", vilket vi ovan framhållit, ingår såsom väsentlig del i strävan att tvinga människorna att leva "gemensamt" så mycket som möjligt.

Ovanstående text utgör kapitel XXIX av René Guénons bok *Kvantitetens herravälde och tidens tecken*. Boken är en översättning från franskan av Lars Adelskog. Originalens titel är *Le Règne de la Quantité et les Signes des Temps*. Svenska översättningen © Lars Adelskog 2013. Eftertryck eller annan återpublicering, helt eller delvis, såsom elektronisk text på internet eller på annat sätt, förbjudes.